

Småkraft AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Tilsyn ved Muoidejohka kraftverksutbygging – rapport og vedtak om gebyr

Vi viser til gjennomført tilsyn 1. november 2012, samt til varsel datert 12.10.2012.

Vedtak

*Med medhold i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 49 bes Småkraft AS om å redegjøre skriftlig til Fylkesmannen for de tiltak som er gjennomført for å rette opp registrerte avvik **innen 11. januar 2013**. Hvis ikke avvikene da er rettet opp, må redegjørelsen inneholde en tidfestet, forpliktende plan for hvordan disse skal rettes opp.*

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å ilegge tvangsmulkt. Et vedtak om tvangsmulkt vil fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73.

Med medhold i forskrift om begrensnng av forurensning (forurensningsforskriften) § 39-6 vil det kreves inn gebyr for kontrollen på kr 11 600,-.

Under tilsynet ble det påvist følgende avvik:

- 1. Risikovurderingen er mangelfull med hensyn til forhold som berører ytre miljø.*
- 2. Det kunne ikke fremvises beredskapsplan for anlegget.*
- 3. Det kunne ikke dokumenteres at kravene i utslippstillatelsen er overholdt.*

Bakgrunn

Tilsynet var en del av Fylkesmannens rutinemessige oppfølging av konsesjonsbelagt virksomhet der vi er forurensningsmyndighet. Hensikten med kontrollen var å fastslå om virksomheten overholder kravene som er angitt i gjeldende lovverk samt i utslippstillatelsen. Kontrollen er ikke en total gjennomgang av organisasjonen, men en stikkprøvekontroll på utvalgte tema.

Avvik betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Anmerkning er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var:

- *lov om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven)
- *forskrift om gjenvinning og behandling av avfall* (avfallsforskriften)
- *forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (internkontrollforskriften)
- *Utslippstillatelse* datert 23.06.2011

Gjennomføring

Kontrollen ble varslet tre uker i forveien. Hele kontrollen ble gjennomført med en varighet på ca 1 time. Fra Småkraft AS deltok Bård Kvinge, fra Fauskebygg AS deltok Ketil Bjørnstad og fra Norhard AS deltok Kai Arne Østrem. Fra Fylkesmannen deltok Hege Rasmussen (tilsynsleder) og Anette Pettersen.

Fylkesmannen orienterte først om bakgrunnen for kontrollen og praktiske detaljer rundt gjennomføringen. Videre ble entreprenørene bedt om å svare på en del spørsmål knyttet til oppfølgingen av aktuelt regelverk. Det ble også foretatt en befaring på anlegget. Til slutt ble det gitt en kort muntlig redegjørelse over registrerte funn, og informasjon om videre oppfølging av saken.

Registrerte avvik og anmerkninger

Avvik 1

Risikovurderingen er mangelfull med hensyn til forhold som berører ytre miljø.

Avvik fra internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, pkt 6

Begrunnelse

Risikovurderingen ble oversendt fra Småkraft i etterkant av besøket. Det var også oversendt HMS-plan med skjema for sikker jobbanalyse og månedsrapport.

Etter hva vi kan se er risikovurderingen i hovedsak innrettet mot helse og sikkerhet. Vi savner konkrete vurderinger av forhold som kan påvirke ytre miljø – f eks utslipp til grunn, luft og vann av olje, slam, støv mm, avrenning fra tipper osv.

Avvik 2

Det kunne ikke fremvises beredskapsplan for anlegget.

Avvik fra utslippstillatelse for anleggsarbeider – Muoidejohka kraftverk, pkt 2.2, jf internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, pkt 6

Begrunnelse

Beredskapsplan, utdrag fra journal/rapporter og skisse over slamavskiller er oversendt fra Fauskebygg etter tilsynsbesøket.

Dokumentet som heter “Beredskapsplan” beskriver en del forebyggende tiltak, men vi anser at denne er mer som en driftsprosedyre. En beredskapsplan skal inneholde oversikt over hvilke tiltak som er nødvendig å gjennomføre i en akutsituasjon, hva finnes og hvor man finner nødvendig/tilgjengelig utstyr for å ta rede på forurensningen osv.

Beredskapsplanen vil gjerne være en oppfølging av risikomomentene man avdekker i risikoanalysen.

Kontaktinformasjon til nødetater fremkommer av oversendte varslingsplan.

Avvik 3

Det kunne ikke dokumenteres at kravene i utslippstillatelsen er overholdt.

Avvik fra utslippstillatelse for anleggsarbeider – Muoidejohka kraftverk, pkt 2.7

Begrunnelse

Småkraft har et internkontrollsystem for denne typen anleggsdrift. Det var imidlertid lite dokumentasjon for dette konkrete anlegget på stedet, da Fauskebygg hadde tatt dette med til hovedkontoret på Fauske etter at tunneldriften var avsluttet. (Enkelte elementer som vi etterspurte ble ettersendt som beskrevet over.)

Det har ikke vært ført journaler over vannmengder, prøvetaking og kontroller da det kun har vært utført visuell kontroll av utslippene.

Det har ikke vært montert oljeutskillertrinn på renseinnretningen. Det ble forklart at da riggen var tilnærmet ny har det ikke vært lekkasjer på den. Dette er eksempel på forhold som kunne vært tatt opp i risikovurderingen, da man har vurdert risikoen for utslipp som liten pga riggens alder og tiltakets korte varighet.

Grovsedimentering har vært utført inne i tunnelen. Det har ikke vært målinger av suspendert stoff eller oljeinnhold i prosessvannet. Det ble opplyst at det har vært daglig visuell kontroll på utslippet. Det har ikke vært observert olje. Ved en hendelse har man kommet på en sleppe med mye slam som medførte blakking av elva. Arbeidene ble da stanset til slammet var vasket ut.

Den elektriske boreriggen som skal brukes på resten av anleggsdriften har oppsamlingskar for olje.

Vi ser at det på anlegg av dette omfanget kan være lite hensiktsmessig å iverksette omfattende program for prøvetaking og utslippskontroll. Det har vært ført visuelle kontroller, og iverksatt tiltak da man hadde en situasjon med høy slamproduksjon. Den oversendte driftsloggen viser problemstillinger som har vært møtt under anleggsdriften.

Denne kunne også med fordel brukes til å dokumentere at man har utført visuelle kontroller, og hva som har vært observert under disse, om det har vært vurdert behov for tiltak osv.

Anmerkning

Det er ikke etablert system for å sortere, lagre og håndtere farlig avfall.

Referanse: forskrift om gjenvinning og behandling av avfall, kapittel 11

Begrunnelse

Det ble forklart at det ikke var produsert farlig avfall på anlegget da tunnelriggeren hadde vært på stedet kun i ca tre måneder. All service og vedlikehold var utført på Fauske og dette har dermed ikke medført noen produksjon av farlig avfall på anleggsstedet. Vi forstår at på et anlegg av denne karakteren vil det i stor grad være riggerne som produserer farlig avfall. Likevel bør man ta høyde for at det kan oppstå farlig avfall også ved andre aktiviteter (spraybokser, rester av løsemidler, smøremidler ol, brukt absorbent og filler (oljeholdig avfall) batterier, sparepærer osv) og ha systemer for å ta rede på og oppbevare dette på forsvarlig måte.

Fylkesmannens vurdering

Anleggsområdet i Muoidejohka ligger i bratt terreng. Kraftstasjonsbygget er satt opp i områdets nedre del. Vannveien var under bygging på tilsynstidspunktet. Tunnelarbeidene var avsluttet etter ca 200 meter pga dårlig fjellkvalitet og man hadde påbegynt rigging for å bore resten av vannveien opp til inntaksdammen.

Tilsynet ble gjennomført etter at det var kommet snø. Det var derfor vanskelig å få et godt inntrykk av områdets beskaffenhet.

Det har vært stor inntrengning av vann fra fjellet, noe som har vanskeliggjort tunnelarbeidene. Under tilsynet ble det observert at det rant en "bekk" ut av tunnelen. Det meste av vannet virket å komme fra en bestemt sleppe der det rant en stri strøm fra tunnelveggen. Vannet som kom ut av tunnelen var klart, og uten synlige forurensninger.

Man har hatt en viss kontroll på vannmengden ut fra tunnelen ved at kapasiteten på pumpene som benyttes er kjent, uten at det har vært gjennomført konkrete målinger. Dette anser vi som tilstrekkelig.

Gebyr

Vi viser til utslippstillatelsen datert 26.06.2011, der det fremkom at virksomheten er plassert i risikoklasse 3. Det innebærer at det skal betales et gebyr på kr 11 600,- for tilsynet. Fylkesmannen vil oversende opplysninger om kontrollen til Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif), som vil stå for innkreving av gebyret.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Klif av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den

---

eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Klif kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

En eventuell klage på kontrollgebyr gis ikke oppsettende virkning. Gebyret må betales i henhold til ovenstående, og et eventuelt overskytende beløp vil refunderes fra Klif.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Hege Rasmussen
senioringeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	Oslo
Fauskebygg AS	Postboks 211	8201	Fauske
Norhard AS	Postboks 38	4441	Tonstad